

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli den 21 April 1884, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan att oktroj hädanefter icke må lemnas enskilda sedelutgifvande banker.

Lag-Utskottet har från Riksdagens Andra Kammare fått till sig hänvisad en af Herr *J. Pettersson* i Alfvesta väckt motion (N:o 19) derom, att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhålla, att oktroj hädanefter icke må lemnas enskilda sedelutgifvande banker.

För behandling af denna motion har Lag-Utskottet begärt sammanträde med Banko-Utskottet, och får det Sammansatta Banko- och Lag-Utskottet härmed öfver denna motion afgifva utlåtande.

Till stöd för det väckta förslaget har motionären anført, hurusom det vore ett för landet skadligt privilegium att genom den enskilda banker medgifna förmån att utgifva sedlar deras lottegare bereddes otillbörlig vinst på det allmännas bekostnad; att vårt land icke borde vara mera i behof af enskilda bankers sedlar än grannländerna Norge och Danmark, der ett sådant förhållande i afseende på enskilda banker icke förefunnes, samt att utom den stora förlust, landet genom de enskilda bankernas sedelutgifningsrätt lede, det jemväl vore ett stort obehag för landets invånare att en så stor mängd enskilda banksedlar af olika utseende förefunnes, att befolkningen i allmänhet icke kunde bedöma, huruvida de sedlar, som i liqvid utbjudas, vore äkta eller falska, och således måste dem på god tro i liqvid emottaga.

Vid den pröfning Utskottet egnat ofvan omförmälda förslag har Utskottet icke förbisett, att detsamma går i den af Riksdagen vid flera tillfällen uttalade rigtning i fråga om framtida ordnandet af bankväsendet i vårt land. Med anledning af motioner, som i förevarande ämne vid 1881 års riksdag väcktes, framhölls af Riksdagen de flera betydande bristerna uti gällande lagstiftning angående de enskilda sedelutgifvande bankerna samt behovet af att, när Kongl. Maj:t kunde finna skäligt besluta indragning af de enskilda bankernas tiokronesedlar, Riksbanken och dess verksamhet vore så ordnad, att densamma vore i tillfälle att icke blott öfvertaga den ökade penningarörelse, som för Riksbanken derigenom måste uppstå, utan jemväl i möjligaste mån åstadkomma de lättnader i den allmänna penningarörelsen, som för närvarande äro af de enskilda sedelutgifvande bankerna med deras afdelningskontor i ganska stor omfattning beredda; och anhöll med afseende å dessa förhållanden Riksdagen i underdånig skrifvelse, att Kongl. Maj:t ville låta nu gällande lagstiftning i omförmälda hänseende underkastas revision, samt till Riksdagen afgifva förslag till ny lag i ämnet. Såsom bekant är, tillsattes på grund af denna Riksdagens skrifvelse af Kongl. Maj:t en komité med uppdrag att afgifva yttrande och förslag ej mindre i fråga om ny lag för enskilda banker med rätt att utgifva egna sedlar, än ock angående de förändringar, hvilka med afseende å Riksbanken borde ifrågakomma, i händelse en större eller mindre inskränkning skulle komma att ske i den sedelutgifningsrätt, som för närvarande tillkommer enskild bank; och har till fullgörande häraf berörda komité numera jemväl affattat och till Kongl. Maj:t inlemnadt underdånigt förslag till förändrad organisation af bankänstalerna i riket. Enär sålunda Riksdagen antagligen har att i den närmaste framtiden förvänta framställning från Kongl. Maj:t uti denna vidtomfattande fråga i dess helhet och rätta tidpunkten då synes vara inne, ej mindre att taga under ompröfning frågan om den enskilda sedelutgifningsrättens begränsning eller upphörande och i sistnämnda fall organiserandet af en enda sedelutgifvande bank, än ock de flerfaldiga maktpåliggande anstalter och förfoganden, hvilka i anledning deraf skulle blifva erforderliga för att landets ekonomiska lif, för så vidt det beror af banklagstiftningen, icke må komma att lida afbräck eller rubbas i sin jemna och sunda utveckling, har Utskottet funnit några åtgöranden i anledning af den väckta motionen desto mindre böra nu ifrågakomma, som Kongl. Maj:t redan vid begagnandet af den Kongl. Maj:t tillkommande rätt att bevilja oktrojer för enskilda sedelutgifvande banker under åren 1882 och 1883 inskränkt den förlängda oktrojtiden

till den tidpunkt, då förut beviljade dylika oktrojer senast utlöpa, eller till slutet af år 1888; och hemställer Utskottet derföre,

att hvad motionären föreslagit för närvarande icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 21 April 1884.

På Sammansatta Utskottets vägnar:

G. S. ÅKERHIELM.

Reservation:

af Herr *W. Falk* i afseende å motiveringen af Utskottets utlåtande: »Då 1881 års Riksdags underdåniga skrifvelse, angående revision af nu gällande lagstiftning för enskilda banker med rätt att utgifva egna banksedlar, snarare synes förutsätta, att sådana banker fortfarande skola finnas, än går i den af motionären antydda rigtning, att all enskild sedelutgifningsrätt skall upphöra, och jag icke har mig bekant, att Riksdagen vid något annat tillfälle uttalat en dermed öfverensstämmande åsigt, har jag ansett Utskottet sakna skäl att yttra, att motionärens förslag går i en af Riksdagen vid flera tillfällen uttalad rigtning i fråga om framtida ordnandet af bankväsendet i vårt land.»
